

อำนาจสอบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดร.ภูวิชชญา เหลืองธีรกุล

มาตรา 18

ในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอ และข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหา มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

สำหรับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่า ได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหา มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในมาตรา 19 มาตรา 20 และมาตรา 21 ความผิดอาญาได้เกิด ในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ ในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ เพื่อดำเนินคดี เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก จึงให้ พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหา มีที่อยู่ หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวน

ในเขตท้องที่ใดมีพนักงานสอบสวนหลายคน การดำเนินการสอบสวนให้อยู่ในความรับผิดชอบของ พนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าในท้องที่นั้น หรือผู้รักษาการแทน

มาตรา 19

ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการไม่แน่ว่าการกระทำผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่
- (2) เมื่อความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง
- (3) เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป
- (4) เมื่อเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรม กระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน
- (5) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้ต้องหากำลังเดินทาง
- (6) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้เสียหายกำลังเดินทาง

พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้

ในกรณีข้างต้นพนักงานสอบสวนต่อไปนี้ เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน

- (ก) ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับได้อยู่ในเขตอำนาจ
- (ข) ถ้าจับผู้ต้องหายังไม่ได้ คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจ

มาตรา 19 (3)

เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ
เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป

ความผิดต่อเนื่อง หมายถึง ความผิดที่มีการกระทำในลักษณะที่มีสภาพติดต่อกันหรือ
เกี่ยวเนื่องกันอยู่ตลอดเวลา

มาตรา 19 (3)

- ความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต
(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2083/2539)
- ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองไว้เพื่อจำหน่าย
(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1756/2550, 3952/2551, 4337/2554)

มาตรา 19 (3)

- ความผิดฐานร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย
แม้ผู้ร่วมกระทำความผิดจะเดินทางไปรับยาเสพติดเพียงลำพังในอีกท้องที่หนึ่ง
แต่เมื่อจำเลยกับพวกร่วมกันในการครอบครองยาเสพติดที่เดินทางไปรับจากอีกท้องที่หนึ่ง
การกระทำของจำเลยตามฟ้องเป็นความผิดต่อเนื่องและเป็นการกระทำต่อเนื่อง
ในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไปแล้ว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 240/2563)

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยร่วมกับ ป. มีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย
และโจทก์นำสืบว่าเจ้าพนักงานตำรวจ สภ.เมืองชลบุรี จับกุม ป. พร้อมเมทแอมเฟตามีน
กับทรัพย์สินอื่นอีกหลายรายการเป็นของกลางได้ที่ ต.บ้านสวน อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี
โดย ป. ไปรับเมทแอมเฟตามีนของกลางจาก อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ
เพื่อนำไปจำหน่ายที่ จ.ตราด

มาตรา 19 (3)

ก่อนจับกุมจำเลยเจ้าพนักงานตำรวจ สภ.เมืองร้อยเอ็ด พบการกระทำผิดของ ม. และ บ. ก่อน จึงมีการขยายผลสืบสวนและมีการวางแผนให้ ม. และ บ. โทรศัพท์ ไปสั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนจากผู้ค้ายาเสพติดชาวลาว โดยการตกลงซื้อขายและส่งมอบ เมทแอมเฟตามีนที่สถานีขนส่งอำเภอเมืองร้อยเอ็ด แต่เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจชุดจับกุม นำกำลังไปดักรอแล้ว มีการนัดหมายเปลี่ยนสถานที่ส่งมอบเป็นสถานีขนส่งอำเภอพนทอง เจ้าพนักงานตำรวจจึงติดตามไป จนกระทั่งสามารถติดตามจับกุมจำเลยพร้อม เมทแอมเฟตามีนของกลาง ได้ที่สถานีขนส่งอำเภอพนทอง กรณีเป็นความผิดต่อเนื่อง และกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกัน ทั้งในท้องที่ สภ.เมืองร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นท้องที่ที่ บ. โทรศัพท์ ติดต่อล่อซื้อเมทแอมเฟตามีน และ สภ.พนทอง ซึ่งเป็นท้องที่ที่จับกุมจำเลยได้

พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งที่เกี่ยวข้องจึงมีอำนาจสอบสวนได้ พนักงานสอบสวน สภ.เมืองร้อยเอ็ด จึงมีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 19 (3) การสอบสวนย่อมเป็นไปโดยชอบ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง

มาตรา 19 (3)

- ความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 4
ในกรณีผู้สั่งจ่ายออกเช็คท้องที่หนึ่ง แต่ธนาคารผู้จ่ายได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค
ให้แก่ผู้ทรงเช็คดังกล่าวในอีกท้องที่หนึ่ง
(คำพิพากษาฎีกาที่ 1010/2508, 1702-1703/2523)
- การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ หรือฐานปล้นทรัพย์ หรือฐานยกยอก ในท้องที่หนึ่ง
แต่กระทำความผิดฐานรับของโจรในอีกท้องที่หนึ่ง
(คำพิพากษาฎีกาที่ 891/2495, 3903/2531, 1180/2537, 1204/2542)

มาตรา 19 (3)

ผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สภ.บ้านนา ไว้ก่อนแล้ว ต่อมาเมื่อ พันตำรวจโท น. รู้ว่า รถยนต์ของผู้เสียหายถูกคนร้ายลักมา และจับกุมจำเลยทั้งสามได้ก็นำจำเลยทั้งสามส่งให้พนักงานสอบสวน สภ.บ้านนา ดำเนินการต่อไป เพราะข้อหาลักทรัพย์มีผู้เสียหายร้องทุกข์ไว้แล้ว ดังนั้น แม้ความผิดฐานลักทรัพย์ กับความผิดฐานรับของโจรเกิดขึ้นในท้องที่ต่างกัน แต่ก็ความผิดต่อกันเนื่องกันแล้ว หลังจากทราบแล้ว พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องย่อมมีอำนาจสอบสวนได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 19 (3) พนักงานสอบสวน สภ.บ้านนา จึงมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาที่เกิดขึ้นกับทรัพย์ของผู้เสียหาย ได้ไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หรือรับของโจร การสอบสวนในความผิดฐานรับของโจรชอบแล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ 16497/2557)

มาตรา 19 (4)

เมื่อเป็นความผิด ซึ่งมีหลายกรรม กระทำลงในท้องที่ต่างๆ กัน เช่น เหตุตามฟ้อง ความผิดกระทำซ้ำเราเกิดสองท้องที่ คือ ท้องที่ สภ.สันกำแพง และ สภ.สารภี

เมื่อพนักงานสอบสวน สภ.สารภี ได้รับคำร้องทุกข์คดีนี้ รวบรวมพยานหลักฐานแล้ว เชื่อว่า จำเลยกระทำความผิด จึงออกหมายเรียกให้จำเลยมาพบ จากนั้น จำเลยเข้ามาพบตัว ต่อพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวน สภ.สารภี ย่อมมีอำนาจสอบสวนความผิดกรรม ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่ สภ.สันกำแพง ด้วย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 วรรคหนึ่ง (4)

เมื่อเป็นกรณีจับผู้ต้องหายังไม่ได้ พนักงานสอบสวน สภ.สารภี ซึ่งได้รับคำร้องทุกข์ไว้ เป็นผู้พบการกระทำความผิดก่อน จึงเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนที่จะสรุปสำนวนส่ง พนักงานอัยการ ตามมาตรา 19 วรรคสอง (ข) (คำพิพากษาฎีกาที่ 9321/2559)

มาตรา 19 (4)

- นายดำกระทำความผิด
 - ฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความเท็จลงในเอกสาร ตาม ป.อ. มาตรา 267
 - ฐานใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิด ตาม ป.อ. มาตรา 267 ในท้องที่หนึ่ง
 - ฐานยกยกออก ตาม ป.อ. มาตรา 352, มาตรา 353 ในอีกท้องที่หนึ่ง(คำพิพากษาฎีกาที่ 5721/2548)
- นายแดงกระทำความผิด
 - พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ในท้องที่หนึ่ง
 - ฐานยกยกออก และ ฉ้อโกง ในอีกท้องที่หนึ่ง(คำพิพากษาฎีกาที่ 3430/2537)

มาตรา 19 (3) , (4)

ในบางกรณีการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก็อาจจะอยู่ในความหมายตาม ป.วิ.อ.มาตรา 19 (3) และมาตรา 19 (4) พร้อมกัน เช่น

- ความผิดฐานพาหนะไปเพื่ออนาจาร ตาม ป.อ. มาตรา 284 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1974/2539)

มาตรา 19 (3) , (4)

การกระทำความผิดฐานฆ่าผู้เยาว์ ตาม ป.อ. มาตรา 318 ในท้องที่หนึ่ง และต่อมา ได้กระทำความผิดฐานโทรมหนิง ตาม ป.อ. มาตรา 276 ในอีกท้องที่หนึ่ง ย่อมเป็นการกระทำความผิดต่อเนื่องกัน ในท้องที่ต่าง ๆ กันเกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป จึงเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 (3) และ (4) พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14944/2551)

มาตรา 19 (3) , (4)

กรณีที่เป็นความผิดหลายกรรม และกระทำต่อเนื่องกันในหลายท้องที่
ต้องปรับบททั้งมาตรา 19 (3) และ (4)
(คำพิพากษาฎีกาที่ 1974/2539, 14944/2551)

มาตรา 19 (3) , (4)

ความผิดฐานพรากหญิงไปเพื่อการอนาจารโดยใช้อุบายหลอกลวงเป็นความผิดต่อเนื่อง และกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป และความผิดฐานพรากหญิงไปเพื่อการอนาจาร ตามที่โจทก์นำสืบ กับความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น และข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน รวมทั้งในท้องที่ สน.บางบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร และ สภ.ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งพนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 วรรคหนึ่ง (3) , (4) และวรรคสอง ฉะนั้น พันตำรวจโท ว. พนักงานสอบสวน สน.บางยี่ขัน ในขณะเกิดเหตุ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องจึงมีอำนาจสอบสวนคดีนี้

มาตรา 19 (3) , (4)

หมายเหตุ

ฎีกานี้ ความผิดฐานพาหญิงไปเพื่อการอนาจารโดยใช้อุบายหลอกลวง ถือว่าเป็นความผิดต่อเนื่อง เพราะเป็นความผิดที่มีทั้งการกระทำและเจตนาประกอบกันอยู่ตลอดเวลาที่การกระทำนั้น ยังคงปรากฏอยู่ ตามมาตรา 19 (3)

ส่วนความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ถือว่าเป็นความผิดอีกกรรมหนึ่ง และความผิดฐานหน่วงกักขังก็เป็นความผิดอีกกรรมหนึ่ง เมื่อกระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน จึงเข้ากรณีทั้งมาตรา 19 (3) และ (4)

มาตรา 19 วรรคสอง

พนักงานสอบสวนท้องที่ที่จับผู้ต้องหาได้ ซึ่งจะเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
ตามมาตรา 19 วรรคสอง (ก) นอกจากจะต้องเป็นพนักงานสอบสวนท้องที่ที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว
ยังจะต้องเป็นท้องที่ที่จับและดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาในข้อหาความผิดที่เกี่ยวข้องด้วย
(คำพิพากษาฎีกาที่ 1579/2546)

มาตรา 19 วรรคสอง

คำพิพากษาฎีกาที่ 1579/2546 รถยนต์หายไปจากท้องที่ของ สภอ.เมืองสมุทรสาคร ต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยกับพวกได้พร้อมรถยนต์ที่หายไปในท้องที่ สภอ.ลาดบัวหลวง ในข้อหาช่องโหว่ ความผิดฐานลักทรัพย์ หรือรับของโจรรถยนต์จึงเป็นความผิดต่อเนื่อง ซึ่งกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป ตาม ป.วิ.อ.มาตรา 19 วรรคหนึ่ง (3) พนักงานสอบสวน สภอ.เมืองสมุทรสาคร จึงมีอำนาจสอบสวนในความผิดฐานลักทรัพย์ หรือรับของโจรได้ เพราะเป็นสถานีตำรวจในท้องที่ที่เกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าว

มาตรา 19 วรรคสอง

คำพิพากษาฎีกาที่ 1579/2546

เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยกับพวกได้พร้อมรถยนต์ในท้องที่ สภอ.ลาดบัวหลวง
ในข้อหาช่องโจร ซึ่งเป็นความผิดคนละข้อหากับความผิดที่พนักงานสอบสวน สภอ.เมืองสมุทรสาคร
ทำการสอบสวน และเจ้าพนักงานตำรวจ สภอ.ลาดบัวหลวง คงควบคุมตัวจำเลยกับพวกไว้
ในข้อหาช่องโจรเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจ สภอ.ลาดบัวหลวง ไม่ได้จับกุม และกล่าวหาว่า
จำเลยทั้งสี่กับพวกกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ หรือรับของโจรรถยนต์ที่หายไป จึงถือไม่ได้ว่า
เจ้าพนักงานตำรวจ สภอ.ลาดบัวหลวง จับกุมจำเลยกับพวกในความผิดฐานลักทรัพย์ หรือ
รับของโจรได้แล้ว ตาม ป.วิ.อ.มาตรา 19 วรรคสอง (ก) พนักงานสอบสวน สภอ.ลาดบัวหลวง
จึงไม่ใช่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในข้อหาลักทรัพย์ หรือรับของโจร